

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS

Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
30 november 2021

Kenmerk
TISB/U202100983

Telefoon
070-373 8393

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Voorstel VNG voor herziening abonnementstarief Wmo

Geachte dames en heren,

Goede zorg en ondersteuning is toegankelijke zorg en ondersteuning. Tegelijkertijd stijgen de maatschappelijke kosten hiervoor elk jaar. De zoektocht is naar de juiste balans tussen beiden: passende zorg kunnen bieden voor wie dat nodig heeft.

De invoering van het abonnementstarief heeft die balans verstoord. Inwoners die voorheen zelf hun huishoudelijke hulp bekostigden, kloppen sinds de invoering bij gemeenten aan. Gemeenten kunnen daarop niet zelf sturen. Hierdoor komt het bieden van zorg en ondersteuning aan inwoners voor wie dat noodzakelijk is, in het hier en nu onder druk te staan. We zien dat de groep gemeenten die daarom extra beheersmaatregelen neemt om dat niet te laten gebeuren, elke dag groeit.

Met het oog op uw debat op 9 december aanstaande over onder andere de derde monitor abonnementstarief Wmo, vragen wij in verband hiermee uw aandacht voor een drietal punten die voor gemeenten van groot belang zijn:

1. Wij vragen u erop toe te zien dat gemeenten met ingang van 2022 volledig worden gecompenseerd voor de extra kosten als gevolg van het abonnementstarief.
2. De VNG biedt u in deze brief een voorstel voor een herziening van het abonnementstarief aan. Wij vragen u om er bij de demissionaire minister van VWS dan wel via de formatie op aan te dringen dat het nieuwe kabinet zo spoedig mogelijk aan de slag gaat met de herziening van het abonnementstarief en dat zij daarbij serieus rekening houdt met het voorstel van de gemeenten.
3. Wij wijzen u op het belang van een goed fundamenteel onderzoek naar de houdbaarheid op de langere termijn van de Wmo in het algemeen. De VNG hecht eraan de opgave waar we voor staan samen met het rijk in kaart te brengen en de tijd om dat te doen begint te dringen.

De uitkomsten van de derde monitor

De derde monitor abonnementstarief Wmo laat zien dat de kosten van de aanzuigende werking over 2020 opnieuw zijn toegenomen. De grens van het maximaal aanvaardbare effect van de implementatie van het abonnementstarief is daarmee overschreden. Elke monitor opnieuw manifesteert de groei zich bovenal in de hogere inkomensgroepen en bij de huishoudelijke hulp en in mindere mate ook bij de hulpmiddelen en woningaanpassingen. De omvang van de extra kosten over 2020 bedraagt 330 miljoen euro (100 miljoen euro inkomstenderving en 230 miljoen euro extra kostenstijging). Minister De Jonge erkent de oplopende druk op de Wmo en heeft aangegeven dat er bestuurlijke ruimte is om met het nieuwe Kabinet afspraken te maken over financiële compensatie en/of over een inhoudelijk alternatief voor het abonnementstarief (zie ook: [Kamerbrief over derde monitor abonnementstarief](#))

Financiële compensatie

Gemeenten willen met ingang van 2022 volledig worden gecompenseerd voor alle extra uitgaven als gevolg van het abonnementstarief. De cofinanciering uit het vorige regeerakkoord moet van tafel. De volledige financiële compensatie moet in stand blijven totdat een herziening van het abonnementstarief van kracht is en afdoende is gebleken dat de aanzuigende werking is afgenomen. Aanvullend op het bedrag dat gemeenten jaarlijks in het gemeentefonds als compensatie ontvangen, is een extra bedrag van 260 miljoen euro per jaar geraamd. Wij vragen u erop toe te zien dat gemeenten met dit bedrag met ingang van 2022 worden gecompenseerd.

Voorstel gemeenten voor herziening van het abonnementstarief

Gemeenten willen de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en woningaanpassingen weer inkomensafhankelijk maken via een proportionele regeling door voor deze Wmo-producten een vergelijkbare eigen bijdrage te hanteren als die wordt toegepast in de Wet langdurige zorg voor gebruikers van het modulair pakket thuis. De overige Wmo-voorzieningen met meer een zorgkarakter blijven onder het abonnementstarief vallen.

Een alternatieve maatregel kan zijn om de financiële draagkracht onderdeel te maken van de toegangscriteria. Dit eveneens toegespitst op bepaalde voorzieningen zoals de huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en woningaanpassingen. De overige voorzieningen met meer een zorgkarakter blijven bij deze maatregel eveneens onder het abonnementstarief vallen.

Een derde maatregel, alleen wenselijk in combinatie met een van beide maatregelen hierboven, is het abonnementstarief niet meer van toepassing te laten zijn op algemene voorzieningen.

Invoering van een van deze maatregelen betekent naar onze overtuiging een verlichting van de druk op de Wmo en het vooruitzicht voor gemeenten dat zij beter kunnen sturen zodat passende ondersteuning en zorg terecht komt bij de mensen voor wie dat noodzakelijk is. In essentie is dat precies waar de Wmo ook voor bedoeld is.

Houdbaarheid Wmo in de toekomst

Het is van groot belang dat de herziening van het abonnementstarief de druk op de Wmo op de kortere termijn verlicht. Maar gemeenten maken zich ook zorgen over de houdbaarheid van de Wmo op lange termijn. Kunnen we passende ondersteuning en zorg blijven bieden aan inwoners die dat echt nodig hebben. Vergrijzing, extramuralisering, langer thuis wonen en arbeidsmarktcrisissen vormen een grote uitdaging voor de houdbaarheid van de Wmo. We wijzen op het rapport van het expertiseteam Reikwijdte Wmo [Het verschil durven maken](#) en op het recente rapport van de WRR [Houdbare zorg](#). Daaruit blijkt dat de ondersteuning door gemeenten vanuit de Wmo, het sociaal domein, juist een belangrijke rol speelt in de houdbaarheid van het hele zorgstelsel.

Daarom roepen we u nu op om het belang van onderzoek naar de houdbaarheid van de Wmo in de startfase van een nieuw Kabinet onder de aandacht van de minister te brengen, zodat tijdig én gezamenlijk als één overheid gestuurd kan worden op eventuele maatregelen.

Wij hopen dat u het bovenstaande betreft in uw gesprek met minister De Jonge en wensen u een vruchtbaar debat toe. Voor een nadere toelichting of informatie zijn wij vanzelfsprekend graag bereid.

Deze brief is in afschrift ook naar de minister gestuurd.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'L' followed by a long horizontal line and a shorter horizontal line below it.

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur